

عنوان مقاله:

تاملی بر نسبت علم اعداد و حروف در معماری اسلامی

محل انتشار:

اندیش نامه معماری، دوره 1، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

سید احسان میرهاشمی روته - دانشجوی دکتری معماری دانشگاه آزاد تهران مرکزی

حسین سلطان زاده - استاد گروه معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

خلاصه مقاله:

چکیده: اعداد واجد دو وجه کمی و کیفی هستند و بر پایه بینشی که عمدتاً در گذشته مورد اقبال بوده، این وجه کیفی آنهاست که روح معانی را در هندسه جاری می‌سازد. اعداد به تنهایی معنا دار نیستند و گاهی با تکیه بر باورهای فرهنگی اقوام صاحب نقش نمادین و گاه در نسبت با حروف صاحب معنا می‌گردند که قسم دوم در دایره علم اعداد و حروف قابل بررسی است. هدف پژوهش این است که وجوه پنهان اعداد در تعامل با حروف (صفات و اسماء الهی) را در معماری اسلامی بررسی، و میزان، نوع و بیشترین استفاده از آن را تبیین، و بابتی برای روشن کردن نقش رمزی اعداد در معماری اسلامی باز کند. عطف به هدف تبیین شده، این پژوهش در صدد فراهم آوردن زمینه لازم برای تحقیقاتی از این جنس است؛ بنابراین از نظر پیامد در دسته پژوهش‌های بنیادی- نظری قرار خواهد گرفت. ماهیت وجوه پنهان اعداد و نسبت آن با حروف، خصوصاً اسماء مقدسه در تعامل با انواع کاربردش در معماری اسلامی، مطلبی است که این پژوهش دنبال می‌کند؛ پس، از لحاظ فرآیند اجرا در دسته پژوهش‌های کیفی و با رویکرد تفسیری- تاریخی طبقه بندی خواهد شد که با منطق استنتاجی و تمثیلی سعی در روشن کردن پاسخ‌ها دارد. در نهایت جایگاه معماری در تعامل با علوم و خصوصاً ریاضیات مشخص شده و با بررسی در متون، نسبت ریاضی دانان و معماران غیر از قرون اولیه اسلامی، اندک ارزیابی گردیده و جاری بودن ارتباط اعداد و اسماء در معماری اسلامی روشن شده و بیشترین استفاده از آن در فن ماده تاریخ (کتیبه نویسی) و سپس در طرح اندازی تعداد برخی اجزای بنا تایید گردیده و ارتباط آن با نظام پیمون (انتظام ابعادی فضاها) رد شده است.

کلمات کلیدی:

ریاضیات و معماری، علم الحروف، معماری، حساب جمل، ماده تاریخ، نظام پیمون

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1401716>

